

Udarbejdet af: Specialtandlæge Milo Kirk & Tom Kjellerup	Revisionsansvarlig: Specialtandlæge Milo Kirk & Tom Kjellerup	Gældende for: Klinikassistenter og tandplejere ved uddelegering
Gældende fra: 1-7-2023	Version: 3.	Ny revision senest: 1-7-2026

Instruktion i Seponering af fast apparatur

1. Formål

At fjerne det faste apparatur efter endt behandling

2. Målgruppe og anvendelsesområde

Patienter der har fået korrigeret tandstillingsfejl med fast apparatur

3. Forudsætninger

- Teoretisk undervisning i seponering af fast apparatur gives primært af specialtandlæge enten trinvis og / eller samlet.
- Sidemandsoplæring med supervision x-antal gange af specialtandlæge/tandplejer/KA

4. Fremgangsmåde

Når en specialtandlæge vurderer, at patienten er klar til at få seponeret apparaturet, følges nedenstående:

Tider: 1.tid 90 min til seponering og bonding af SPB 2.tid 15 min til udlevering af plade

1. tid:

1. Brackets løsnes med bracketfjernertang.
2. Bånd løsnes med båndfjernertang.
3. Hele apparaturet i en kæbe fjernes samlet.
4. Apparatort bortskaffes som risikoaffald.
5. Rens omkring de tænder der har haft bånd med tandrensningsinstrument. Pocher depureres. Kontroller at cement er væk ved at blæse luft op i poche, godt lysforhold og spejl som kigges i samtidig.
6. Plast fjernes med plastbor (carbidbor) under vandkøling, brug evt. plastfjernertang. Det sidste tynde lag fjernes forsigtigt med luftafkøling uden vand. Der anvendes et let tryk og små jævne fejende bevægelser, så boret aldrig arbejder på samme sted af tanden i længere tid.
7. Polér med hvid plastpolerer og vand.
8. Afpudsning med polerpasta.

2. Påsætning af teknikerfemstillet spb eller Flex ortotech kæde

1. Afpudsning med pimpsten og fjern evt tandsten på involverede tænder. Se angivelse i journal.
2. Påfør Top Dent ætsgel 38%, efter 20 sek. Skyl grundigt min. 15 sek. og blæs tørt
3. Afklip et passende stykke tråd af Bond-A-Braid
4. Tilpas tråden v.hj.a delarosa tang og evt. tandtråd
5. Påfør Ortho Solo sparsomt og blæs ud til meget tyndt lag
6. Påfør tetric flow over og under tråd, og forbind disse med fyldningsfjerner. Kontroller i spejl
7. Polymeriseres med lampe 20 sekunder på hver tand
8. Fjern tandtråd
3. Brug tandtråd approximant hvor der har siddet bånd.

- Tag aftryk til retentionsplade og studiemodeller (se vejledning for aftrykstagning)
- Skrive i journalen - orientering om at fast apparatur er seponeret.
- Slut OTP optagelse og slut fotos.
- Tag mund- og ansigtsfoto (se vejledning)
- Læg besked til specialtandlæge som gennemgår røntgenbilleder

2. tid:

- Udlever retainerplade (hawley / begg / jensen/ duranskinne) se vejledning

5. Definitioner på kvalitetsmålinger / kontrolmålinger

- Der må ikke sidde rester af plast på tænderne
- Der må ikke være kanter og riller i tænderne
- SPB skal have en jævn og tilpas stor tilhæftning af plast
- Aftryk til retentionsplade skal tydeligt gengive gane og området ved 6+, +6 og omkring evt SPB i OK.

Kontrol af retention:

- Som udgangspunkt skal specialtandlægen se patienten hver anden gang i dette forløb, med mindre andet er aftalt / beskrevet i journal.
- Intervallerne er natbrug af plade i ca. 12 mdr. og derefter hver 2. nat i ca. 2-3 mdr.
- Specialtandlægen skal altid se patienten ved afslutning

Når en KA/tandplejer foretager kontrol af retention følges denne procedure:

- Spørg patienten, hvordan det er gået siden sidste besøg, om der er noget der har generet eller føles løst.
- Mærk efter om alt sidder godt fast med en fyldningsfjerne. Der skubbes fast vinkelret og nedad på SPB'en samtidig med der er blæst tørt og lys direkte fra operationslampen.
- Hvis SPB er løs, da repareres (se vejledning)
- Kontroller mundhygiejne og følg evt op med instruktion.
- Kontroller om pladen passer og om den bruges som aftalt. Evt strammes på den.
- Beskriv okklusion, mh. og cooperation.
- Reducer pladebrug som nævnt oven for.
- Giv ny tid som nævnt oven for. Hver 2. gang med specialtandlæge

6. Ansvar og organisering

- Specialtandlægen har det overordnede ansvar.
- Fjernelse af fast apparatur og påsætning af SPB foretages af tandplejer / klinikassistent.
- Kontrolbesøg hos TP / KA og spec. Tdl skiftevis eller efter aftale.

7. Referencer, herunder standarder, anden relevant lovgivning

- Regler for ortodontivisitation og ortodontiindikationer. Se forrest i mappen
- Vejledning om udfærdigelse af instrukser. Se forrest i mappen
- Målepunkter for tandklinikker. Medicinhåndtering og prøvesvar i patientforløb. Se forrest i mappen

8. Skulle uheldet være ude, og en patient menes at have slugt en metaldel:

- Kontakt straks en tandlæge som giver besked om evt at opsøge læge
- Hvis der er mistanke om fremmedlegemet er aspireret, dvs røget ned i luftrøret, da ringes akut ambulance (Ring 112) straks!

9. Bilag / links